

Διαλεκτική της χριστιανικής ζωής (Β΄ Κορ. 6,1-10)

Ορθοδοξία / Ιερός Άμβων

Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης, Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Το αποστολικό ανάγνωσμα της Κυριακής προέρχεται από τη Β΄ προς Κορινθίους επιστολή του Απ. Παύλου και αναφέρεται αφενός μεν στη διαλεκτική αντίθεση μεταξύ φαινομένων και πραγματικότητας της χριστιανικής ζωής και αφετέρου στη σωτηριολογική αξία του χρόνου της ζωής. Το αποστολικό ανάγνωσμα σε μετάφραση είναι το εξής:

«Αδελφοί, συνεργάτες του Θεού καθώς είμαστε, σας παρακαλούμε να μην αφήσετε να πάει χαμένη η χάρη του Θεού που δεχθήκατε, γιατί η Γραφή λέει: Στον καιρό της χάρης σε άκουσα, και την ημέρα της σωτηρίας σε βοήθησα. Να, τώρα είναι ο καιρός της χάρης, τώρα είναι η ημέρα της σωτηρίας. Κανένα πρόσκομμα δεν φέρνουμε σε κανένα, για να μη δυσφημηθεί το έργο μας. Αντίθετα, με κάθε τρόπο συσταίνουμε τον εαυτό μας ως υπηρέτες του Θεού: με τη μεγάλη υπομονή μας, με τις θλίψεις, με τις δυσχέρειες, τις στενοχώριες, τις κακοποιήσεις, τις φυλακίσεις, τις εναντίον μας εξεγέρσεις, τις ταλαιπωρίες, τις αγρύπνιες, την πείνα. Συσταίνουμε τον εαυτό μας με την εντιμότητα, τη γνώση της αλήθειας, την

ανεκτικότητα, την καλοσύνη, τη φώτιση του Αγίου Πνεύματος, την ανυπόκριτη αγάπη, με το κήρυγμα για την αλήθεια, με τη δύναμη του Θεού, με τα όπλα της σωτηρίας τα επιθετικά και τα αμυντικά. Δοκιμάζουμε δόξα και ατίμωση, δυσφήμιση και έπαινο. Μας θεωρούν λαοπλάνους, και όμως λέμε την αλήθεια· μας αγνοούν και όμως γινόμαστε γνωστοί· φτάνουμε στον θάνατο, και να που ζούμε· μας βασανίζουν, αλλά δεν πεθαίνουμε· μας προξενούν στενοχώριες κι όμως πάντοτε χαιρόμαστε· είμαστε φτωχοί, κάνουμε όμως πολλούς να πλουτίσουν· τίποτα δεν έχουμε και τα πάντα κατέχουμε» (Β΄ Κορ 6,1-10).

Θα σταματήσουμε πρώτα στην πτυχή των αντιθέσεων που ισχύουν για τη ζωή των αποστόλων και κατ' επέκταση για τη ζωή του κάθε χριστιανού. Τη ζωή αυτή χαρακτηρίζει μία διαλεκτική αντίθεση ανάμεσα σ' αυτό που νομίζουν οι πολλοί και σ' αυτό που αποτελεί την εσωτερική πραγματικότητα και το προσωπικό βίωμα του αποστόλου αλλά και του πιστού. Το «ως αποθνήσκοντες και ιδού ζώμεν» (φτάνουμε στον θάνατο, και να που ζούμε) δείχνει από τη μία μεριά τη σχέση του χριστιανού με τη ζωή του κόσμου και από την άλλη τη συμμετοχή του σε μία άλλη ποιότητα ζωής. Η απονέκρωση των εγωιστικών επιθυμιών, η παραίτηση από αυτονόητα δικαιώματα, η απαγκίστρωση από υλικά συμφέροντα μπορεί να παρουσιάζουν τον χριστιανό σαν νεκρό έναντι του κόσμου, αλλά η νέκρωση αυτή

δεν είναι παρά εξωτερική. Μέσα από αυτή τη νέκρωση προβάλλει μία ζωή που τροφοδοτείται από το λόγο και το Πνεύμα του Θεού, μία δύναμη ζωής που κάνει τον χριστιανό να αντιμετωπίζει «στενοχώριες» αλλά να μη καταβάλλεται, να λυπάται για όσα δυσάρεστα συμβαίνουν μέσα στον κόσμο αλλά και να χαίρει γιατί γνωρίζει ότι ο Θεός είναι Κύριος της ιστορίας που έχει τον τελευταίο λόγο, να είναι φτωχός από υλικά αγαθά αλλά συγχρόνως να κάνει πλούσιους τους ανθρώπους του περιβάλλοντός του με την αγάπη του, με τη ζωή του, με τη θυσία του. Τέλος η δύναμη της ζωής που σφύζει μέσα του τον κάνει, ενώ δεν έχει φαινομενικά τίποτε, στην ουσία «να κατέχει τα πάντα». Στα πάντα πρέπει να εννοήσουμε τον απέραντο πλούτο της βασιλείας του Θεού, της βασιλείας της αγάπης.

Για τον χριστιανό όμως που διαβάζοντας τα παραπάνω διαπιστώνει ότι δεν διαθέτει τα περιγραφόμενα χαρακτηριστικά, ο Παύλος δεν απευθύνει απειλές θείας τιμωρίας αλλά μήνυμα αφυπνίσεως και προσκλητήριο μετανοίας. Αυτή η σκέψη μας οδηγεί στο δεύτερο σημείο που θέλουμε να υπογραμμίσουμε στην αποστολική περικοπή. Στην αρχή της περικοπής ο Παύλος παραθέτει μία φράση από τον προφήτη Ησαΐα και την σχολιάζει: «η Γραφή.

Στον καιρό της χάρις σε άκουσα, και την ημέρα της σωτηρίας σε βοήθησα. Να, τώρα είναι ο καιρός της χάρις, τώρα είναι η ημέρα της σωτηρίας». Στη φράση του προφήτη και στο σχόλιο του Αποστόλου προβάλλεται η θετική αξιολόγηση του χρόνου από χριστιανικής πλευράς.

Έχει ιδιαίτερη σημασία για τη ζωή μας να γνωρίζουμε με ποια βαθύτερη σωτηριολογική σπουδαιότητα είναι φορτισμένη η κάθε χρονική στιγμή και ποιες επιπτώσεις μπορεί να έχει η ανέμελη σπατάλη του χρόνου. Πολλές φορές ορισμένοι χριστιανοί, επηρεασμένοι από κάποια φιλοσοφική αντίληψη αρνητικής αξιολόγησης του χρόνου, δείχνουν να περιφρονούν τον χρόνο, έχοντας στραμμένα τα βλέμματά τους προς την αιωνιότητα. Ξεχνούν όμως ότι η αιωνιότητα κερδίζεται ή χάνεται από τον τρόπο που χρησιμοποιεί κανείς τον χρόνο του, την κάθε ανεπανάληπτη στιγμή της ζωής του, την κάθε μικρή και ασήμαντη χρονική μονάδα που φεύγει με ασύλληπτη ταχύτητα, για να μεταβληθεί σε παρελθόν, το οποίο δεν βρίσκεται πλέον υπό τον έλεγχό μας, αλλ' απεναντίας μας ελέγχει και μας κυβερνά διά μέσου της μνήμης μας.

Ο χρόνος είναι το πεδίο της ζωής και δράσης του ανθρώπου, και κάθε προσπάθεια φυγής από τον χρόνο είναι τελείως αντίθετη με τον Χριστιανισμό, ο οποίος έχει σαν κεντρικό πυρήνα τη Γέννηση του Χριστού μέσα στον χρόνο και τη συγκεκριμένη ιστορική στιγμή. Γι' αυτό και το χριστιανικό μήνυμα δεν είναι η απάθεια και αταραξία για τον χρόνο που περνά αλλά το πάθος για τη

σωτηριολογική εκμετάλλευση του χρόνου. Η σωτηρία, κατά τη διδασκαλία του Απ. Παύλου, είναι βέβαια δώρο του Θεού αλλά δώρο που ο άνθρωπος το δέχεται και προσπαθεί να το διατηρήσει μέσα στον χρόνο της ζωής του. Η σωτηρία δεν είναι κάποια ασαφής μελλοντική υπόσχεση του Θεού αλλά μία νέα ζωή που αρχίζει από τώρα, από τη στιγμή που λέγει κανείς το Ναί στη θεία δωρεά.

Η κάθε στιγμή που περνάει γρήγορα και χάνεται μέσα στο παρελθόν είναι αποφασιστική, γιατί μπορεί να οδηγήσει είτε στη λύτρωση είτε στον χαμό. Γεννιέται όμως εδώ το ερώτημα: Δεν έχει αλήθεια ο άνθρωπος τη δυνατότητα να αναθεωρήσει ένα προηγούμενο χρονικό διάστημα της ζωής του που χάθηκε άκαρπο; Η απάντηση της Αγίας γραφής είναι σαφής: Ο άνθρωπος είναι βέβαια δεσμευμένος και περιορισμένος στα ασφυκτικά πλαίσια του χρόνου, συγχρόνως όμως είναι και ελεύθερος έναντι του χρόνου. Και η ελευθερία του αυτή φαίνεται από το ότι έχει τη δυνατότητα να αναθεωρεί προηγούμενες απερίσκεπτες και αρνητικές πράξεις του και να ξαναρχίζει μία καινούργια δημιουργική ζωή. Είναι αυτό που η Εκκλησία μας ονομάζει μυστήριο της μετανοίας, δηλαδή η δυνατότητα να ξανακερδίσει κανείς τον χαμένο χρόνο του παρελθόντος και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για ένα πιο ελπιδοφόρο μέλλον.

Ο φόβος για το επερχόμενο μέλλον απαλύνεται και γίνεται αυτό το μέλλον μία ευχάριστη προσμονή, όταν κανείς χρησιμοποιεί δημιουργικά το παρόν ή μετανοεί για το χαμένο παρελθόν του. Αρκεί να καταλάβει καλά ότι η κάθε χρονική στιγμή είναι δώρο του Θεού που το χάσιμό της μπορεί να του στοιχίσει ακριβά για το μέλλον του. Η αναζήτηση του «χαμένου χρόνου» που απασχολεί ορισμένους φιλοσόφους μπορεί να βρεί την απάντηση στη δυνατότητα επανεύρεσης του χαμένου χρόνου που προτείνει η Εκκλησία.

<https://bit.ly/2TWjSKj>